

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

19 декември 2013 година *

„Преюдициално запитване — Държавна помощ — Понятие за намеса на държавата или чрез ресурси на държавата — Електроенергия, произведена от вятърна енергия — Задължение за изкупуване на цена, по-висока от пазарната — Цялостно компенсиране — Вноски, дължими от крайните потребители на електроенергия“

По дело C-262/12

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Conseil d'État (Франция) с акт от 15 май 2012 г., постъпил в Съда на 29 май 2012 г., в рамките на производство по дело

Association Vent De Colère! Fédération nationale,

Alain Bruguier,

Jean-Pierre Le Gorgeu,

Marie-Christine Piot,

Eric Errec,

Didier Wirth,

Daniel Steinbach,

Sabine Servan-Schreiber,

Philippe Rusch,

Pierre Recher,

Jean-Louis Moret,

Didier Jocteur Monrozier

срещу

Ministre de l'Écologie, du Développement durable, des Transports et du Logement,

Ministre de l'Économie, des Finances et de l'Industrie,

* Език на производството: френски.

в присъствието на:

Syndicat des énergies renouvelables,

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: R. Silva de Lapuerta, председател на състав, J. L. da Cruz Vilaça (докладчик),
G. Arestis, J.-C. Bonichot и Ал. Арабаджиев, съдии,

генерален адвокат: N. Jääskinen,

секретар: V. Tourrès, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 24 април
2013 г.,

като има предвид становищата, представени:

- за Association Vent De Colère! Fédération nationale, от A. Marlange и M. Le Berre, avocats,
- за Syndicat des énergies renouvelables, от F. Thiriez и T. Lyon-Caen, avocats,
- за френското правителство, от G. de Bergues, J. Gstalter и J. Rossi, в качеството на представители,
- за гръцкото правителство, от I. Pouli и K. Boskovits, в качеството на представители,
- за Европейската комисия, от T. Maxian Rusche и É. Gippini Fournier, както и от K. Herrmann и P. Němečková, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от
11 юли 2013 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 87, параграф 1 ЕО, понастоящем член 107, параграф 1 ДФЕС.
- 2 Запитването е отправено в рамките на производството по жалба на Association Vent De Colère! Fédération nationale и на единадесет физически лица срещу две наредби на Ministre de l'Écologie, de l'Énergie, du Développement durable et de l'Aménagement du territoire и на Ministre de l'Économie, de l'Industrie et de l'Emploi — Наредба от 17 ноември 2008 г. за определяне на условията за изкупуване на електроенергията, произведена от съоръженията, използващи механична вятърна енергия (JORF от 13 декември 2008 г., стр. 19032) и Наредба от 23 декември 2008 г. за допълване на наредбата от 17 ноември 2008 г. (JORF от 28 декември 2008 г., стр. 20310, наричани по-нататък „обжалваните наредби“).

Правна уредба

Френското право

- 3 Член 5 от Закон № 2000-108 от 10 февруари 2000 г. относно модернизиранието и развитието на обществената услуга за електричество (JORF от 11 февруари 2000 г., стр. 2143), изменен със Закон № 2006-1537 от 7 декември 2006 г. относно енергийния сектор (JORF от 8 декември 2006 г., стр. 18531, наричан по-нататък „Закон № 2000-108“) предвижда:

„I.- Изцяло се компенсират разходите, произтичащи от изпълнението на обществени услуги, възложени на електроенергийните оператори. Те обхващат:

а) При производството на електроенергия:

1° Свръхразходите, евентуално произтичащи от прилагането на разпоредбите на членове 8 и 10 спрямо разходите, избегнати от Électricité de France [SA (EDF) (наричано по-нататък „Électricité de France“)] или евентуално от посочените в член 23 от Закон № 46-628 от 8 април 1946 г. [относно национализацията на електроенергията и газа (JORF от 9 април 1946 г., стр. 2651)] ненационализирани дистрибутори. Избегнатите разходи се изчисляват съобразно пазарните цени на електроенергията или, за ненационализираните дистрибутори, съобразно споменатите в член 4 тарифи за прехвърляне, пропорционално на придобитата по тези тарифи при цялостното им снабдяване част от електроенергията, като се приспадат количествата, придобити съгласно посочените членове 8 и 10. Същите стойности на избегнатите разходи служат за отправна точка при определянето на компенсирани свръхразходи, когато съответните съоръжения се експлоатират от Électricité de France или от ненационализиран дистрибутор. Когато договорите имат за предмет продажбата на електроенергия, произведена от съоръжение, намиращо се в зона, несвързана с главната континентална мрежа, свръхразходите се изчисляват спрямо свързаната с производството част по установените тарифи за продажба на електроенергия;

[...]

Тези разходи се изчисляват при подходящо осчетоводяване от страна на операторите, които ги поемат. Установеното съгласно правилата на Commission de régulation de l'énergie осчетоводяване се проверява за сметка на поемащите разходите оператори от техни одитори или, за управленията на публични образувания, от техните публични счетоводители. [...] Всяка година по предложение на Commission de régulation de l'énergie министърът на енергетиката определя размера на разходите.

Компенсирането на разходите в полза на поемащите ги оператори се осигурява от вноските, дължими от крайните потребители на електроенергия, намиращи се на националната територия.

Размерът на посочените по-горе вноски се изчислява пропорционално на разходваното количество електроенергия. [...].

Размерът на дължимата за място на потребление вноска от страна на посочените в член 22, параграф I, първа алинея крайни потребители не може да надвишава 500 000 EUR. Същата горна граница е приложима по отношение на вноската, дължима от посочените в член 22, параграф I, втора алинея предприятия, за потребената на националната територия задвижваща електроенергия и по отношение на вноската, дължима от посочените в член 22, параграф II, четвърта алинея предприятия, за потребената електроенергия на места в електрически несвързана мрежа, които по веригата са разположени след точките на доставка.

Приложимият спрямо всеки киловатчас размер на вноската се изчислява така, че вноските да покриват всички разходи по букви а) и б), както и посочените по-долу разноси на Caisse des dépôts et consignations във връзка с управлението, и бюджета на националния омбудсман по въпросите на енергетиката. Всяка година министърът на енергетиката определя този размер по предложение на Commission de régulation de l'énergie. Така определената годишна вноска е приложима към следващите финансови години, ако за съответната година не е приета нова наредба за определяне на нейния размер.

[...]

Вноските на крайните потребители, които отговарят на условията и са упражнили правата по член 22, параграф III, и до които доставките се осъществяват чрез обществената преносна мрежа или чрез обществена разпределителна мрежа, подлежат на възстановяване от оператора, управляващ мрежата, към която тези потребители са включени, под формата на допълнителна удържака към тарифата за използване на мрежите. [...] Действително събраните вноски се изплащат чрез Caisse des dépôts et consignations на операторите, които поемат разходите за обществената услуга.

[...] Четири пъти годишно Caisse des dépôts et consignations привежда събраните суми на операторите, които поемат разходите по точки 1° и 2° от букви а) и б). На 1 януари всяка година тя привежда на националния омбудсман по въпросите на енергетиката сума, равна на размера на неговия бюджет.

Caisse des dépôts et consignations вписва различните трансакции в отделен регистър. Министърът на икономиката и министърът на енергетиката определят годишно размера на свързаните с управлението разноси на касата.

Без да се засяга прилагането на предвидените в член 41 санкции, при неизпълнение или при непълно плащане на вноската два месеца след нейния падеж, Commission de régulation de l'énergie изпраща напомнително писмо с посочване на санкцията за забава, чийто размер е 10 % върху размера на дължимата вноска.

[...]

Когато размерът на събраните вноски не съответства на установения за годината размер на разходите, през следващата година се прави корекция на дължимите за тази година разходи. Ако дължимите суми не се възстановят през годината, те се прибавят към размера на разходите за следващата година.

В годишния си доклад Commission de régulation de l'énergie прави оценка на прилагането на разпоредбите относно предвидените в настоящия параграф I разходи за обществената услуга за електричество.

[...]

III.- При неплащане от длъжник на вноските по параграф I [...] по-горе, министърът на енергетиката постановява административна санкция при условията на член 41 от настоящия закон.

IV.- Conseil d'État уточнява с постановления условията за прилагане на настоящия член“.

4 Съгласно член 10 от Закон № 2000-108:

„Без да се засяга необходимостта от запазване на доброто функциониране на мрежите, Électricité de France и — в рамките на предмета им на дейност и след включването на производствените съоръжения към обществените разпределителни мрежи, които те използват — ненационализираните дистрибутори, съгласно посочения по-горе член 23 от Закон № 46-628 от 8 април 1946 г., са длъжни по искане на заинтересованите производители да сключат договор за изкупуване на електроенергията, произведена на националната територия от:

[...]

2° Съоръженията, използващи възобновяема енергия, с изключение на тези, които използват механичната вятърна енергия, изградени в зони, свързани с главната континентална мрежа, или които с оглед на енергийната ефективност използват продуктивни способности, каквото е комбинираното производство на енергия. С постановление на Conseil d'État се определят границите на инсталираната мощност на производствените съоръжения, които могат да се ползват от задължението за изкупуване. Границите — без да могат да надхвърлят 12 мегавата — се определят за всяка категория съоръжения, която на дадена производствена площадка може да се ползва от задължението за изкупуване. [...]

[...]

3° Съоръженията за производство на електроенергия, използващи механичната вятърна енергия, които са изградени в периметъра на зона за развитие на вятърната енергия, определена според условията на член 10-1 ;

[...] С постановление се уточняват задълженията за производителите, които се ползват от задължението за изкупуване, както и условията, при които министърът на икономиката и министърът на енергетиката утвърждават условията за изкупуване на така произведената електроенергия, след получаване на становище от Commission de régulation de l'énergie. Без да се засяга действието на договорите за поемане на задължение за изкупуване към датата на обнародване на Закон № 2004-803 от 9 август 2004 г. относно обществената услуга за електричество и газ, и относно електроенергийните и газови предприятия, съоръженията, които се ползват от задължението за изкупуване по реда на настоящия член или на член 50 от настоящия закон, могат да сключват само веднъж договор за поемане на задължение за изкупуване.

Евентуалните свръхразходи на съоръженията за производство на електроенергия — експлоатирани от Électricité de France или от посочените по-горе ненационализирани дистрибутори — които попадат в приложното поле на настоящия член, са предмет на компенсиране при условията по член 5, параграф I.

[...]

Свързаните с това евентуални свръхразходи се компенсират при условията по член 5, параграф I.

[...]“.

- 5 Измененият член 8, точка 2 от Постановление № 2001-410 от 10 май 2001 г. относно условията за изкупуване на електроенергия, произведена от производители, ползващи се от задължението за изкупуване (JORF от 12 май 2001 г., стр. 7543), гласи:

„Наредбите на министъра на икономиката и на министъра на енергетиката, утвърдени след получаване на становище от Conseil supérieur de l'électricité et du gaz и от Commission de régulation de l'électricité, определят условията за изкупуване на електроенергията, произведена от съоръженията, които се ползват от предвиденото в член 10 от закона от 10 февруари 2000 г. задължение за изкупуване [...]. В условия за изкупуване се определят по-специално:

[...]

2° тарифите за изкупуване на електроенергията“.

Спорът в главното производство и преюдициалният въпрос

- 6 С обжалваните наредби *Ministre de l'Écologie, de l'Énergie, du Développement durable et de l'Aménagement du territoire* и *Ministre de l'Économie, de l'Industrie et de l'Emploi* са определили условията за изкупуване на електроенергията, произведена от съоръженията, използващи механична вятърна енергия.
- 7 Впоследствие наредбите са били обжалвани пред *Conseil d'État* с искане за отмяна, подадено от *Association Vent de colère! Fédération nationale* и единадесет други жалбоподатели.
- 8 По-конкретно жалбоподателите твърдят, че с наредбите се въвежда държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.
- 9 Според запитващата юрисдикция изкупуването на електроенергията, произведена от съоръжения, използващи механична вятърна енергия, на цена, по-висока от пазарната ѝ стойност, представлява предимство, което може да засегне търговията между държавите членки и да окаже въздействие върху конкуренцията.
- 10 По отношение на критерия за намеса на държавата или чрез ресурси на държавата *Conseil d'État* припомня, че в свое решение от 21 май 2003 г. е приложил Решение от 13 март 2001 г. по дело *PreussenElektra* (C-379/98, Recueil, стр. I-2099), като приема, че финансовата тежест, произтичаща от задължението за изкупуване, от което се ползват съоръженията, използващи механичната вятърна енергия, е разпределена между известен брой предприятия, без публични средства да участват пряко или непряко във финансирането на помощта, и поради това счита, че предишният механизъм за изкупуване на електроенергията, произведена от съоръженията, използващи механичната вятърна енергия, не представлява държавна помощ по смисъла на член 87, параграф 1 ЕО.
- 11 Този механизъм обаче е променен със Закон № 2003-8 от 3 януари 2003 г. относно пазарите на газ и на електроенергия и относно обществената услуга за електроенергия (JORF от 4 януари 2003 г., стр. 265). Всъщност по-рано свръхразходите, които произтичат от наложеното на *Électricité de France* и на ненационализираните дистрибутори задължение за изкупуване, са били компенсирани изцяло от фонд за обществената услуга за производството на електроенергия, финансиран с вноските на посочените в закона производители, доставчици и дистрибутори. Тези свръхразходи вече се компенсират от дължимите вноски на крайните потребители на електроенергия, установени на националната територия, като техният размер се изчислява пропорционално на количеството разходвана енергия и се определя от министъра на енергетиката по предложение на *Commission de régulation de l'énergie*.

- 12 Conseil d'État посочва също така, че в Решение от 17 юли 2008 г. по дело Essent Netwerk Noord и др. (C-206/06, Сборник, стр. I-5497), след като уточнява, че в дело PreussenElektra, по което е произнесено посоченото по-горе решение, съответните предприятия не са били упълномощени от държавата членка да управляват държавни ресурси, Съдът приема, че финансиране, извършено с помощта на наложена от държавата на купувачите на електроенергия надбавка върху цената, представляваща такса, при което средствата остават под контрола на държавата, трябва да се счита за намеса на държавата чрез държавни ресурси.
- 13 При тези обстоятелства Conseil d'État решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли промяната на начина на финансиране на пълното компенсиране на свръхразходите, наложени на Électricité de France и на ненационализираните дистрибутори, посочени в член 23 от Закон № 46–628 [...], като резултат от задължението за изкупуване на електроенергията, произведена от съоръженията, използващи механичната вятърна енергия, на цена, по-висока от пазарната цена на тази електроенергия, определено в Закон № 2003–8 [...], да се счита за намеса на държавата или чрез ресурси на държавата по смисъла и за прилагането на разпоредбите на член [107 ДФЕС]?“.

По преюдициалния въпрос

- 14 С поставения въпрос запитващата юрисдикция иска да установи по същество дали механизъм на пълно компенсиране на свръхразходите, наложени на предприятия поради наличието на задължение за изкупуване на електроенергия с произход от вятърна енергия на цена, по-висока от пазарната цена, чието финансиране се поема от крайните потребители, какъвто е установеният със Закон № 2000-108 механизъм, следва да се счита за намеса на държавата или чрез ресурси на държавата по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС.
- 15 Най-напред следва да се уточни, че макар квалифицирането като държавна помощ по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС да предполага едновременно наличието на четири условия, а именно да става въпрос за намеса на държавата или с ресурси на държавата, тази намеса да е в състояние да засегне търговията между държавите членки, да дава предимство на ползващия се от нея и да нарушава или да създава опасност от нарушаване на конкуренцията (вж. в този смисъл Решение от 17 март 1993 г. по дело Sloman Neptun, C-72/91 и C-73/91, Recueil, стр. I-887, точка 18, както и Решение от 30 май 2013 г. по дело Doux Élevage и Coopérative agricole UKL-ARREE, C-677/11, точка 25), поставеният въпрос се отнася единствено до първото от тези условия.
- 16 За да могат да бъдат квалифицирани като държавни помощи по член 107, параграф 1 ДФЕС, предимствата трябва, от една страна, да бъдат пряко или непряко предоставени посредством държавни ресурси, и от друга страна, отговорността за тях да се носи от държавата (вж. Решение от 16 май 2002 г. по дело Франция/Комисия, C-482/99, Recueil, стр. I-4397, точка 24, както и Решение по дело Doux Élevage и Coopérative agricole UKL-ARREE, посочено по-горе, точка 27).
- 17 На първо място, що се отнася до условието за носенето на отговорност за мярката, следва да се разгледа дали трябва да се приеме, че публичните органи са участвали в приемането на тази мярка (вж. в този смисъл Решение по дело Франция/Комисия, посочено по-горе, точка 52).
- 18 Във връзка с това следва да се посочи, че разглежданият в главното производство механизъм на компенсиране е въведен със Закон № 2000-108, поради което трябва да се вмени в отговорност на държавата.

- 19 На второ място, що се отнася до условието предимството да бъде пряко или непряко предоставено посредством държавни ресурси, следва да се напомни, че понятието за помощ би могло да се отнася до мерки, които не включват прехвърлянето на държавни ресурси (вж. в този смисъл Решение от 15 март 1994 г. по дело *Banco Exterior de España*, C-387/92, Recueil, стр. I-877, точка 14 и Решение от 19 май 1999 г. по дело *Италия/Комисия*, C-6/97, Recueil, стр. I-2981, точка 16).
- 20 Всъщност понятието за намеса чрез държавни ресурси цели да включи, освен предоставените пряко от държавата предимства, и тези, които са предоставени посредством публична или частна организация, определена или учредена от държавата, за да прилага схемата за помощи (в този смисъл вж. по-специално Решение от 22 март 1977 г. по дело *Steinike и Weinlig*, 78/76, Recueil, стр. 595, точка 21, Решение по дело *Slovan Neptun*, посочено по-горе, точка 19 и Решение по дело *Doux Élevage и Coopérative agricole UKL-ARREE*, посочено по-горе, точка 26).
- 21 Съдът също е приел, че член 107, параграф 1 ДФЕС обхваща всички имуществени средства, които публичните органи могат ефективно да използват, за да подкрепят предприятия, без да бъде релевантно дали тези средства спадат постоянно или не към патримониума на държавата. Ето защо, макар съответстващите на разглежданата мярка суми да не се притежават постоянно от държавата, обстоятелството, че те остават непрекъснато под публичен контрол и следователно на разположение на компетентните национални власти, е достатъчно, за да бъдат квалифицирани като държавни ресурси (вж. Решение по дело *Франция/Комисия*, посочено по-горе, точка 37, Решение по дело *Essent Network Noord* и др, посочено по-горе, точка 70 и Решение по дело *Doux Élevage и Coopérative agricole UKL-ARREE*, точка 35).
- 22 Видно от предоставените на Съда материали по делото, в главното производство сумите за компенсиране на свръхразходите, които са получени от установеното в тежест на предприятията задължение за изкупуване, се събират от всички крайни потребители на електроенергия на френска територия и се депозират в *Caisse des dépôts et consignations*.
- 23 В съответствие с приложимата към главното производство френска правна уредба размерът на вноската за всеки краен потребител на електроенергия се определя годишно от министъра на енергетиката по предложение на *Commission de régulation de l'énergie*. При липса на подобна министерска наредба размерът на вноската се увеличава автоматично всяка година.
- 24 Освен това член 5 от Закон № 2000-108 въвежда административна санкция при неплащане на вноската от потребител.
- 25 Съдът обаче е приел, че фондове, финансирани от въведени от законодателството на държава членка задължителни вноски, които се управляват и разпределят в съответствие с това законодателство, може да се считат за ресурси на държавата по смисъла на член 107, параграф 1 ДФЕС, дори да са управлявани от различни от публичния орган субекти (вж. в този смисъл Решение от 2 юли 1974 г. по дело *Италия/Комисия*, 173/73, Recueil, стр. 709, точка 35).
- 26 Накрая, в съдебното заседание бе изяснено, че Закон № 2000-108 въвежда принцип на пълно покритие на задължението за изкупуване от френската държава и я задължава да закрие миналия период, като покрие напълно възложените на предприятията свръхразходи при недостатъчен размер на събираните от крайните потребители на електроенергия вноски за покриването на тези свръхразходи.
- 27 Поради това съгласно точки 20, 25 и 26 от настоящото решение, за да се изключи наличието на намеса посредством ресурси на държавата, не е достатъчно посоченото от френското правителство в съдебното заседание обстоятелство, че обвързаните от задължението за

изкупуване предприятия запазват събраните от крайните потребители вноски, докато последните не покрият размера на собствените им свръхразходи, така че част от средствата да не бъдат прехвърляни през сметката в Caisse des dépôts et consignations.

- 28 При всички случаи по отношение на прехвърляните чрез Caisse des dépôts et consignations средства следва да се посочи, че в съответствие със Закон № 2000-108 тя централизира събираните суми по специална сметка, преди да ги приведе на съответните оператори, действайки по този начин като посредник при управлението на тези средства.
- 29 Caisse des dépôts et consignations е юридическо лице на публичното право, учредено със Закона за финансите от 1816 г. Нейният изпълнителен орган, генералният директор, се назначава чрез министерския съвет от президента на Републиката. Нейната надзорна комисия, както и специализираните ѝ комитети се състоят от лица, назначени от Националното събрание, от Сената и от други обществени институции. Председателят на надзорния ѝ съвет се назначава от самия надзорен съвет измежду неговите членове. На практика той е член на Националното събрание или на Сената.
- 30 Това упълномощено от френската държава обществено ведомство осъществява дейности по административно, финансово и счетоводно управление за сметка на Commission de régulation de l'énergie, която е независим административен орган за надзор на доброто функциониране на пазара на електроенергия и газ във Франция. Също така Caisse des dépôts et consignations установява закъсненията и нередностите при плащанията от страна на крайните потребители, за които уведомява посочената комисия.
- 31 Освен това този публичноправен субект може да прави вложения със събраните от крайните потребители вноски, при което произтичащият от тези вложения приход се приспада всяка година от размера на дължимите за следващата година вноски.
- 32 Също така той не формира никаква печалба от тази дейност, а разходите му за управление се удържат от вноските на крайните потребители на електроенергия.
- 33 Следователно така управляваните от Caisse des dépôts et consignations суми трябва да се разглеждат като суми, намиращи се под публичен контрол.
- 34 Съвкупността от тези елементи позволява настоящото производство да се разграничи от това, по което е постановено посоченото по-горе Решение по дело PreussenElektra, в което е прието, че не може да се счита за намеса чрез ресурси на държавата възложеното на частни предприятия за снабдяване с електроенергия задължение да изкупуват по определени минимални цени електроенергията, произведена от източници на възобновяема енергия, доколкото това не предполага никакво пряко или непряко прехвърляне на ресурси на държавата към предприятията — производители на този вид електроенергия (вж. в този смисъл Решение по дело PreussenElektra, посочено по-горе, точка 59).
- 35 Всъщност, както Съдът вече е приел в точка 74 от посоченото по-горе Решение по дело Essent Netwerk Noord и др., в производството, по което е постановено посоченото по-горе Решение по дело PreussenElektra, частните предприятия не са били упълномощени от съответната държава членка да управляват държавен ресурс, а са били обвързани от задължение за изкупуване чрез собствените си финансови ресурси.
- 36 По този начин разглежданите средства не са могли да се считат за ресурс на държавата, доколкото в нито един момент не са били под публичен контрол и не е имало никакъв механизъм, какъвто е установеният и регламентиран от държавата членка механизъм в главното производство, за компенсиране на свръхразходите, произтичащи от задължението за изкупуване, с който държавата да гарантира на частните оператори пълно покритие на тези свръхразходи.

37 Следователно член 107, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че механизъм на пълно компенсирание на свръхразходите, наложени на предприятия поради наличието на задължение за изкупуване на електроенергия с произход от вятърна енергия на цена, по-висока от пазарната, чието финансиране се поема от установените на националната територия крайни потребители на електроенергията, както е установеният със Закон № 2000-108 механизъм, представлява намеса чрез ресурси на държавата.

По ограничаването във времето на последиците от съдебното решение

38 При условията на евентуалност френското правителство иска да бъдат ограничени във времето бъдещите последици от съдебното решение, в случай че Съдът приеме за намеса на държавата или чрез ресурси на държавата начин на финансиране като разглеждания в главното производство.

39 Във връзка с това следва да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика тълкуването, което Съдът дава на норма на правото на Съюза при упражняване на компетентността си по член 267 ДФЕС, уточнява и изяснява значението и приложното поле на тази норма, както тя трябва или е трябвало да се разбира и прилага от момента на нейното влизане в сила. От това следва, че така разтълкувана, нормата може и трябва да се прилага от съдилищата дори спрямо правоотношения, възникнали и установени преди постановяване на решението по искането за тълкуване, ако обаче са изпълнени условията, които позволяват отнасянето пред компетентните юрисдикции на спор относно прилагането на посочената норма (вж. по-специално Решение от 2 февруари 1988 г. по дело *Blaizot* и др., 24/86, *Recueil*, стр. 379, точка 27, Решение от 10 януари 2006 г. по дело *Skov* и *Bilka*, C-402/03, *Recueil*, стр. I-199, точка 50 и Решение от 21 март 2013 г. по дело *RWE Vertrieb*, C-92/11, точка 58).

40 Съдът може да ограничи единствено по изключение, въз основа на присъщия на правния ред на Европейския съюз общ принцип на правна сигурност, възможността всяко заинтересовано лице да се позове на разпоредба, на която той е дал тълкуване, за да оспори основани на добросъвестност правоотношения. За да бъде наложено подобно ограничение, е необходимо да бъдат изпълнени два основни критерия, а именно добросъвестност на заинтересованите лица и риск от сериозни смущения (вж. по-специално Решение по дело *Skov* и *Bilka*, посочено по-горе, точка 51, както и Решение по дело *RWE Vertrieb*, посочено по-горе, точка 59).

41 Що се отнася до делото в главното производство, на първо място, следва да се отбележи във връзка с условието за добросъвестност на заинтересованите лица, че френското правителство не е могло да не знае за предвидената в член 108, параграф 3 ДФЕС забрана да се въвежда мярка, представляваща помощ, и за правните последици от липсата на уведомление за дадената мярка.

42 На второ място, по отношение на изискването за наличие на риск от сериозни смущения, Съдът подчертава, че финансовите последици, които биха могли да последват за държавата членка от решение, постановено по преюдициално запитване, сами по себе си никога не са основание за ограничаване във времето на действието на това решение (в този смисъл вж. по-специално Решение от 19 октомври 1995 г. по дело *Richardson*, C-137/94, *Recueil*, стр. I-3407, точка 37 и цитираната съдебна практика).

43 При това положение в настоящото производство не е налице обстоятелство, което да е от естество да обоснове отклонение от принципа, че тълкувателното съдебно решение има действие от датата на влизане в сила на тълкуваната норма (вж. Решение от 13 февруари 1996 г. по дело *Bautiaa* и *Société française maritime*, C-197/94 и C-252/94, *Recueil*, стр. I-505, точка 49 и цитираната съдебна практика).

- 44 Следователно няма основание за ограничаване на действието на настоящото решение във времето.

По съдебните разноски

- 45 С оглед на обстоятелството, че за страните в главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

Член 107, параграф 1 ДФЕС трябва да се тълкува в смисъл, че механизъм на пълно компенсиране на свръхразходите, наложени на предприятия поради наличието на задължение за изкупуване на електроенергия с произход от вятърна енергия на цена, по-висока от пазарната, чието финансиране се поема от установените на националната територия крайни потребители на електроенергията, какъвто е установеният механизъм със Закон № 2000-108 от 10 февруари 2000 г. относно модернизирането и развитието на обществената услуга за електричество, изменен със Закон № 2006-1537 от 7 декември 2006 г. относно енергийния сектор, представлява намеса чрез ресурси на държавата.

Подписи